

ТИМЧАСОВА СПЕЦІАЛЬНА КОМІСІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

з питань захисту майнових та немайнових прав
внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих
внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти
України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ПРОТОКОЛ ЗАСІДАННЯ № 6 від 10 квітня 2024 року

15 год. 30 хв., м. Київ, вул. Грушевського 18/2, кабінет № 12

Головує: Голова Комісії - Фролов П.В.

ПРИСУТНІ члени Комісії: заступник голови Комісії – Величкович М.Р., секретар Комісії – Вельможний С.А., інші члени Комісії – Арсенюк О.О., Войцехівський В.О., Волинець М.Я., Горбенко Р.О., Козир С.В., Молоток І.Ф., Неклюдов В.М., Павліш П.В., Світлична Ю.О., Ткаченко М.М., Юрченко О.М.

ВІДСТУНІ члени Комісії: Колтунович О.С.

Всього присутніх – 14 народних депутатів України.

ПРИСУТНІ: від секретаріату Комісії - Почтариця Ю. Ю., Паньковська М. В.; помічники народних депутатів України.

ЗАПРОШЕНІ: Мудра І.Р. – заступник Керівника Офісу Президента України, Марчак Д.М. – Перший заступник Міністра соціальної політики України, Єрмоличев Р.В. – заступник Міністра фінансів України, Бруслик О.Ю. – заступник Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, Козловська Н.В. – заступниця Міністра розвитку громад, територій та інфраструктури України, Бігун Н.В. – заступник Міністра економіки України, Алтуніна О.М. – представник Уповноваженого з прав громадян, постраждалих внаслідок збройної агресії проти, Христова Г.О. – керівник Проєкту Ради Європи «Посилення судових та позасудових засобів захисту прав осіб, постраждалих від війни в Україні», Шибіко В.С. – Начальник Лисичанської міської військової адміністрації Северодонецького району Луганської області; Садовський Р.М. – Перший заступник Начальника Лисичанської міської військової адміністрації, Мерімерін К.Г. - начальник управління організації процесуального керівництва досудовим розслідуванням та підтримання публічного обвинувачення в обласних прокуратурах Офісу Генерального прокурора України, Козьяков Р.С. – Начальник Головного управління Національної поліції в Кіровоградській обл, Васирина С.О. – Керівник Луганської обласної прокуратури, Стрелюк Я.В. – Керівник Кіровоградської обласної прокуратури, Тищенко Г.Ф. –

директор Департаменту міжнародного співробітництва та представництва Міністерства юстиції України, Марчук М.В. – голова правління Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву, Матвійчук Б.О. – Генеральний Директор Директорату адресної соціальної підтримки населення Міністерства соціальної політики України, Каменєв М.В. – керівник експертної групи з питань формування стратегій та регіонального розвитку Директорату стратегічного планування, координації політики та євроінтеграції Міністерства соціальної політики України, Москаленко А.О. – координатор адвокації юридичних реформ NRC, Красненко М.П. – юрист ГО «Громадський холдинг «Група Впливу», Герасименко І.В. – заступник завідувача лабораторії інженерно-технічних видів досліджень Київського НДІ судових експертиз Міністерства юстиції України (далі – КНДІСЕ), Шевченко І.І. – провідний судовий експерт Кропивницького відділення КНДІСЕ, Дмитрієв В.Е. – судовий експерт Кропивницького відділення КНДІСЕ (очно та в режимі відеоконференції).

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Про поточний стан виплат допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам.

2. Про облік постраждалих осіб та фіксацію збитків як передумову запровадження механізмів підтримки та виплати репарацій за шкоду, завдану російською агресією проти України.

3. Щодо ситуації, яка склалася навколо купівлі Лисичанською міською військовою адміністрацією приміщення дитячого табору «Дружба» (Кіровоградська область, Олександрійський район, село Войнівка) для розміщення внутрішньо переміщених осіб.

4. Про програми пільгового кредитування внутрішньо переміщених осіб для придбання ними житла та необхідні заходи для розширення та збільшення доступності цих програм.

5. Різне.

СЛУХАЛИ:

Про затвердження порядку денного засідання Комісії.

УХВАЛИЛИ:

Погодитися із запропонованим Головою Комісії Фроловим П.В. порядком денним засідання Комісії на 10 квітня 2024 року.

Результати голосування:

за	-	11
утримались	-	0
проти	-	0
Рішення прийнято.		

СЛУХАЛИ:

1. Про поточний стан виплат допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам.

УХВАЛИЛИ:

За результатами розгляду зазначеного питання Комісія вирішила:

1. Наголосити на категоричній неприйнятності стрімкого, у майже 4 рази зменшення кількості внутрішньо переміщених осіб, що отримують допомогу на проживання, та скорочення обсягу допомоги у 2024 році на 22,3% внаслідок необґрунтованих та спірних рішень Кабінету Міністрів України про внесення змін до Порядку надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року №332, а також на неприпустимості планів по позбавленню таких виплат мільйонів внутрішніх переселенців, що грубо суперечить заяві Президента України від 19 грудня 2023 року про збереження виплат допомоги переселенцям.

2. Запропонувати Прем'єр-міністру України вжити заходів щодо негайного відновлення виплат допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам, позбавлених цих виплат у березні 2024 року, шляхом прийняття рішення про автоматичне продовження права на отримання такої допомоги на проживання для усіх, хто отримував її у лютому 2024 року, а також забезпечення розширення функціоналу Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб у частині інтеграції її з іншими базами даних та державними реєстрами (ресурсами), що містять інформацію про внутрішньо переміщених осіб із удосконаленням програмного забезпечення цієї Єдиної інформаційної бази даних, створення електронного кабінету внутрішньо переміщеної особи, обліку її потреб, забезпечення доступу до неї усіх суб'єктів, відповідальних за формування та реалізацію державної політики з питань внутрішньо переміщених осіб, а також наповнення цієї Єдиної інформаційної бази даних усіма необхідними даними (показниками), що впливають на право внутрішньо переміщеної особи на отримання допомоги на проживання, та автоматичного продовження її виплати без необхідності особистого звернення із відповідною заявою до державних органів.

3. Просити Президента України провести окрему нараду щодо актуальних проблем внутрішньо переміщених осіб в Україні та шляхів їх вирішення.

4. Визнати за доцільне проведення окремого засідання Комісії із запрошенням міжнародних партнерів України для пошуку шляхів узгодження дій

щодо грошових виплат внутрішньо переміщеним особам, насамперед, наданням багатоцільової грошової допомоги внутрішньо переміщеним особам та особам, постраждалим внаслідок збройної агресії, та виплатами допомоги на проживання, що сприятиме охопленню широкого кола осіб та збільшення категорій внутрішньо переміщених осіб, які мають право та потребу в отриманні відповідної допомоги.

5. Надіслати повторні звернення до президії Верховної Ради України та голові Депутатської фракції ПП «Слуга народу» з вимогою термінового включення до Порядку денного найближчого пленарного засідання законопроекту реєстр. № 10382, який встановлює чіткі та зрозумілі підстави для непризначення або припинення виплат.

6. Запропонувати Міністерству соціальної політики України розглянути можливість систематизації та діджиталізації даних щодо отриманої внутрішньо переміщеними особами грошової та гуманітарної допомоги, у тому числі розглянути можливість внесення відповідних змін до Порядку створення, ведення та доступу до відомостей Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2016 року №646.

7. Звернутись до Прем'єр-міністра України з пропозицією вжити заходів щодо затвердження критеріїв оцінки задоволення потреб внутрішньо переміщених осіб та ступеню їх інтеграції до нових громад.

8. Звернутись до Міністерства соціальної політики України щодо надання інформації про кількість внутрішньо переміщених осіб, яким у березні 2024 року помилково не було виплачено допомогу на проживання при тому, що вони відповідають умовам автоматичного продовження виплат, передбаченим постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року №332, встановлення причин такого збою "системи" та відповідальних посадових осіб за таку ситуацію, а також вжиття заходів щодо відновлення цих виплат відповідним внутрішньо переміщеним особам.

9. Запропонувати Кабінету Міністрів України вжити заходів щодо посилення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед внутрішньо переміщених осіб про їх права, в т.ч. щодо права на отримання допомоги на проживання, та способи реалізації цих прав.

10. Рішення Комісії надіслати Президенту України, Прем'єр-міністру України, а також до Міністерства соціальної політики України та Міністерства фінансів України.

Результати голосування:

за	-	11
утримались	-	0
проти	-	0

Рішення прийнято.

СЛУХАЛИ:

2. Про облік постраждалих осіб та фіксацію збитків як передумову запровадження механізмів підтримки та виплати репарацій за шкоду, завдану російською агресією проти України.

УХВАЛИЛИ:

За результатами розгляду зазначеного питання Комісія вирішила:

1. Визнати за необхідне термінове утворення консолідованої національної системи управління базами даними або єдиного реєстру (бази даних) постраждалих осіб, немайнові права яких було порушено у зв'язку з російською збройною агресією проти України на таких принципах:

- узгодженість, взаємодоповнюваність, сумісність та автоматизований обмін даними з існуючими державними реєстрами (інформаційними ресурсами, базами даних), що містять інформацію про різні категорії осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України;

- синхронізація із Реєстром збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України як першим компонентом майбутнього міжнародного компенсаційного механізму, що передбачає, але не обмежується узгодженими вимогами до доказової бази за відповідними категоріями завданих збитків, заяви щодо яких можуть бути подані до Міжнародного Реєстру збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України;

- першочергове забезпечення обліку постраждалих осіб, які зазнали шкоди життю та здоров'ю у зв'язку з російською збройною агресією проти України; формування з цією метою Офісом Генерального прокурора Реєстру потерпілих від воєнних злочинів, а також забезпечення Урядом України збору та фіксації інформації про цивільних постраждалих, які зазнали шкоди життю та здоров'ю у зв'язку зі збройною агресією проти України, але з різних причин не мають статусу потерпілих у кримінальному провадженні, відповідно, відсутні докази заподіяння ним шкоди, зібрані в кримінально-процесуальному порядку;

- забезпечення фіксації шкоди (збитків) завданих особам, постраждалим від збройної агресії проти України, починаючи з 2014 року;

- подальше впровадження механізмів державної допомоги та програм підтримки для осіб, найбільш постраждалих внаслідок збройної агресії проти України відповідно до встановлених пріоритетів та етапів надання такої допомоги, впровадження заходів підтримки із подальшою компенсацією відповідних витрат держави Україна державою – агресором в рамках міжнародного компенсаційного механізму;

- облік видатків державного та місцевих бюджетів, бюджетів соціальних фондів, пов'язаних з наданням допомоги та впровадженням програм підтримки для осіб, які постраждали внаслідок російської збройної агресії проти України.

2. Прискорити розгляд проекту Закону України «Про облік осіб, життю та здоров'ю яких завдано шкоди внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» (реєстр. № 10256 від 13 листопада 2023 року), його схвалення у першому читанні та істотне доопрацювання до другого читання з урахуванням вищезазначених принципів, а також рекомендацій міжнародних та національних правозахисних організацій.

Запропонувати як тимчасове рішення до завершення розгляду вищезазначеного законопроекту розглянути можливість створення єдиного обліку шкоди, завданої нематеріальним правам людей, на підставі постанови Кабінету Міністрів України про реалізацію експериментального проекту.

3. Запропонувати Міністерству охорони здоров'я України терміново запровадити фіксацію мінно-вибухових травм та іншої шкоди здоров'ю, що зазнали громадяни України та інші цивільні особи, які звертаються до медичних установ України, у зв'язку зі збройною агресією проти України.

4. Звернутись до Кабінету Міністрів України з пропозицією запровадити національну систему обліку та фіксації збитків, завданих російською агресією юридичним особам України, а також збитків, завданих внаслідок знищення (пошкодження) окремих категорій рухомого майна, для чого, в тому числі, розглянути можливість розробки відповідного класифікатора рухомого майна та внесення відповідної інформації до Реєстру пошкодженого та знищеного майна.

5. Звернутись до Міністерства юстиції України та Міністерства цифрової трансформації України з проханням надати письмовий звіт про стан запуску в Україні Міжнародного Реєстру збитків як складової міжнародного компенсаційного механізму та виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 01 грудня 2023 року № 1107-р *«Про забезпечення розроблення технічних вимог для створення програмного забезпечення та передачі права на використання технічних вимог для створення програмного забезпечення Реєстру збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України»*.

6. Рішення Комісії надіслати Кабінету Міністрів України, Офісу Генерального прокурора України, Міністерству юстиції України, Міністерству соціальної політики України, Міністерству охорони здоров'я України та Міністерству цифрової трансформації України.

Результати голосування:

за	-	12
утримались	-	0
проти	-	0

Рішення прийнято.

СЛУХАЛИ:

3. Щодо ситуації, яка склалася навколо купівлі Лисичанською міською військовою адміністрацією приміщення дитячого табору «Дружба» (Кіровоградська область, Олександрійський район, село Войнівка) для розміщення внутрішньо переміщених осіб.

Головою Комісії Фроловим П.В. було поставлено на голосування пропозиція, озвучена під час засідання Секретарем Комісії Вельможним С.А., щодо заслуховування представників Лисичанської міської військової адміністрації під час відкритого засідання Комісії, а потім, з метою забезпечення таємниці досудового розслідування, запропоновано зробити перерву та провести заслуховування представників правоохоронних органів у закритому режимі.

Результати голосування:

за	-	11
утримались	-	0
проти	-	0

Пропозиція прийнята.

Була оголошена перерва у засіданні Комісії, під час якої в залі залишилися члени Комісії, представники Секретаріату Комісії, представники правоохоронних органів, під час якої члени Комісії заслухали представників правоохоронних органів (у закритому режимі).

УХВАЛИЛИ:

За результатами розгляду зазначеного питання Комісія вирішила:

1. Звернутись до Генерального прокурора України з пропозицією взяти під особистий контроль досудове розслідування у кримінальному провадженні № 12023121060001545 від 21 вересня 2023 за ч. 4 ст. 191 КК України за фактом розтрата посадовими особами Лисичанської міської військової адміністрації Сєвєродонецького району Луганської області бюджетних коштів під час придбання об'єкту нерухомості – будівель ТОВ «Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку Дружба» за адресою: Кіровоградська область, Олександрійський район, с. Войнівка, вул. Лісова, 1.

2. Рекомендувати Керівнику Кіровоградської обласної прокуратури відповідно до положень статей 154, 155 КПК України ініціювати клопотання про відсторонення Начальника Лисичанської міської військової адміністрації від посади.

3. Керівнику Національної поліції України повідомити Комісію про результати службового розслідування ініційованого ГУНП в Кіровоградській області за фактом неналежного реагування та розгляду працівниками Олександрійського районного відділу поліції заяви Рижкова А.

4. Запропонувати Начальнику Луганської обласної військової адміністрації провести службове розслідування щодо дій Начальника та інших посадових осіб Лисичанської міської військової адміністрації, зокрема, доцільності витрачання бюджетних коштів на купівлю, реконструкцію, модернізацію приміщення дитячого табору «Дружба» (Кіровоградська область, Олександрійський район, село Войнівка), а також створення КП «Східна НОВА», із внесенням в уставний капітал підприємства грошових коштів та за наявності підстав вжити заходів реагування, в т.ч. щодо внесення подання на звільнення Начальника Лисичанської міської військової адміністрації із займаної посади.

5. Звернутися до Фонду державного майна України з пропозицією відповідно до повноважень, визначених Законом України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», провести рецензування звітів про оцінку (актів оцінки):

- № ЖММХТБ460963 (проведений – ФОП Ткачов Ігор Леонідович, сертифікат суб'єкта оціночної діяльності ФДМУ № 623/20 від 17.07.2020 року);

- № ВМЮЗХР993411 (проведений – ФОП Курілець І.В., сертифікат суб'єкта оціночної діяльності ФДМУ № 422/2022 від 17.08.2022),

та у разі наявності законних підстав анулювати сертифікати відповідних суб'єктів оціночної діяльності.

Про результати поінформувати Комісію.

5. Звернутися до Київського науково-дослідного інституту судових експертиз з проханням прискорити завершення судової оціночно-будівельної експертизи у кримінальному провадженні № 12023121060001545.

6. Вказане рішення Комісії надіслати для належного виконання до Офісу Генерального прокурора, Національній поліції України, Фонду державного майна України, Луганській обласній військовій адміністрації, Київського науково-дослідного інституту судових експертиз.

Результати голосування:

за	-	9
утримались	-	0
проти	-	0

Рішення прийнято.

СЛУХАЛИ:

4. Про програми пільгового кредитування внутрішньо переміщених осіб для придбання ними житла та необхідні заходи для розширення та збільшення доступності цих програм.

УХВАЛИЛИ:

За результатами розгляду зазначеного питання Комісія вирішила:

1. Звернутись до Прем'єр-міністра України з пропозицією із залученням дипломатичних установ України та міжнародних партнерів здійснити пошук міжнародних та перерозподіл внутрішніх ресурсів для забезпечення доступу внутрішньо переміщених осіб для реалізації права на житло шляхом використання механізму пільгового іпотечного кредитування зі зменшенням кредитної ставки для внутрішньо переміщених осіб до 3 відсотків річних та встановленням розміру першого (початкового) внеску до 6 відсотків.

2. Запропонувати Міністерству економіки України разом з ПрАТ «Українська фінансова житлова компанія» (Укрфінжитло) переглянути положення Умов забезпечення цієї компанією доступного іпотечного кредитування громадян України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 2 серпня 2022 року №856 *«Деякі питання забезпечення приватним акціонерним товариством «Українська фінансова житлова компанія» доступного іпотечного кредитування громадян України»* у частині забезпечення доступу внутрішньо переміщених осіб до реалізації права на житло шляхом використання механізму пільгового доступного іпотечного кредитування зі зменшенням кредитної ставки для внутрішньо переміщених осіб до 3 відсотків річних та встановленням розміру першого (початкового) внеску до 6 відсотків, у тому числі шляхом співпраці фінансових установ Укрфінжитло і Держмолодьжитло.

3. Запропонувати Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України разом з ДСФУ «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» вжити заходів для наповнення Державного бюджету фінансовим ресурсом для реалізації постанови Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2019 року №980 *«Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання пільгового довгострокового державного кредиту внутрішньо переміщеним особам, учасникам проведення антитерористичної операції (АТО) та/або учасникам проведення операції Об'єднаних сил (ООС) на придбання житла»*.

4. Запропонувати Міністерству фінансів України спільно з Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України та ДСФУ «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» вжити заходів для здійснення перерозподілу коштів, передбачених Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України на 2024 рік у спеціальному фонді державного бюджету шляхом зменшення обсягу видатків розвитку за програмою 3101280 *«Підтримка регіональної політики України»* на 597 554,727 тис. грн та спрямування їх за програмою 3101490 *«Надання пільгового довгострокового державного кредиту внутрішньо переміщеним особам, учасникам проведення антитерористичної операції (АТО) та/або учасникам проведення операції Об'єднаних сил (ООС) на придбання житла»* для надання кредитів внутрішньо переміщеним особам, у тому числі шляхом внесення змін до відповідних нормативно-правових актів України.

5. Запропонувати Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України разом з ДСФУ «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» вжити заходів для наповнення фінансовим ресурсом державний бюджет для реалізації програми «Доступне житло» у рамках постанови Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2018 року №819 «Деякі питання забезпечення громадян доступним житлом».

6. Запропонувати Міністерству з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України вжити ряд заходів, спрямованих на масштабування проєкту «Житлові приміщення для ВПО» (що наразі реалізується за кошти KFW), в частині пошуку та залучення широкого кола міжнародних партнерів.

7. Звернутися до обласних військових адміністрацій та всеукраїнських асоціацій місцевого самоврядування: Асоціації міст України, Асоціації об'єднаних територіальних громад, Всеукраїнської асоціація громад та Української асоціації районних та обласних рад з проханням сприяти діяльності органів місцевого самоврядування щодо розвитку та наповнення діючих, а також впровадження нових місцевих житлових програм для внутрішньо переміщених осіб.

8. Рішення Комісії надіслати Прем'єр-міністру України, а також до Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України, Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України, Міністерству з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, Асоціації міст України, Асоціації об'єднаних територіальних громад, Всеукраїнської асоціація громад та Української асоціації районних та обласних рад.

Результати голосування:

за	-	12
утримались	-	0
проти	-	0

Рішення прийнято.

СЛУХАЛИ:

5. Зважаючи на відсутність питань у рамках блоку «Різне», обговорення не відбувалося.

Голова Комісії

Секретар Комісії

П. В. Фролов

С. А. Вельможний

